

**PETYCJA
W SPRAWIE NOWELIZACJI
ART. 73 KODEKSU POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO**

Szanowni Państwo,

Niniejszym na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870, dalej jako „PetycjeU”) oraz art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej składamy w interesie publicznym petycję w sprawie nowelizacji art. 73 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm., dalej jako „KPA”) w zakresie umożliwiającym zwiększenie dostępności akt w postępowaniach administracyjnych drogą elektroniczną, poprzez np. wprowadzenie centralnego systemu udostępniania akt administracyjnych.

Na podstawie art. 4 ust. 3 PetycjeU uprzejmie informujemy, iż nie wyrażamy zgody na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

UZASADNIENIE

Obecne uregulowania zawarte w art. 73 KPA w praktyce wymuszają obowiązkowe stawiennictwo na obywatelu, który chce uzyskać dostęp do akt w sprawie, w której jest stroną. W sposób znaczący ogranicza to jego prawo do uzyskiwania szczegółowych informacji w zakresie toczącego się postępowania, szczególnie jeśli toczy się ono przed organem centralnym takim jak Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Minister, czy nawet organami wojewódzkimi takimi jak: Wojewódzki Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Jest to szczególnie niekorzystne dla osób niezależnych, wykluczonych komunikacyjnie, a także niepełnosprawnych. Ww. grupy osób niejednokrotnie nie mają możliwości uzyskania dostępu do akt z uwagi na m.in. bariery architektoniczne; konieczność udania się do innej miejscowości, powiatu, a czasem województwa; niemożność uzyskania urlopu, bądź wyjścia prywatnego z pracy.

Jednocześnie należy zauważyć, iż 1 października br. planowane jest wdrożenie doręczeń elektronicznych dla większości spraw administracyjnych. Oznacza to, iż znacząco wzrośnie liczba spraw, w których akta będą prowadzone w postaci elektronicznej. Może to doprowadzić do absurdalnej sytuacji, gdy strony chcąc uzyskać dostęp do akt sprawy będą musiały przemierzać odległości nawet kilkuset kilometrów po to, by organ udostępnił im komputer, na którym znajdować się będą akta w formie elektronicznej. O analogicznej sytuacji alarmował m.in. Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z 25 kwietnia 2022 roku nr: VII.520.5.2022.MKS¹ skierowanym do Szefa Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym opisywał on sytuację, w ramach której strona postępowania

¹ Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 25 kwietnia 2022 roku, nr: VII.520.5.2022.MKS
https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-04/RPO_do_NSA_25.04.2022_wymazany.pdf (data dostępu 19 stycznia 2024 roku).

sądowoadministracyjnego musiała pokonać dystans kilkuset kilometrów, aby osobiście stawić się w Sądzie, by uzyskać dostęp do komputera, na którym znajdowały się akta postępowania administracyjnego powiązanego z toczącym się postępowaniem sądowoadministracyjnym. Jak słusznie wskazał Rzecznik w swoim wystąpieniu, taka sytuacja budzi zastrzeżenia, szczególnie mając na uwadze gwarancje określone w art. 51 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Obecne przepisy zapewniają również nieuzasadnioną przewagę informacyjną, w sytuacji gdy stronami postępowania jest przedsiębiorstwo i osoba fizyczna mające sprzeczne interesy. Dużo łatwiej jest bowiem przedsiębiorcy wysłać do organu pracownika w godzinach pracy przedsiębiorstwa i organu, niż osobie fizycznej dotrzeć do organu w godzinach pracy jego i organu (które nierzadko się pokrywają).

Należy również dodać, iż o ile wśród obecnych uregulowań znajduje się art. 73 § 3 KPA w brzmieniu: „Organ administracji publicznej może zapewnić stronie dokonanie czynności, o których mowa w § 1, w swoim systemie teleinformatycznym, po uwierzytelnieniu strony w sposób określony w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”, o tyle z uwagi na nieobowiązkowy charakter stosowany jest on marginalnie.

Pragnę również zauważyć, iż proponowane przeze mnie rozwiązanie można zintegrować z systemem mObywatel, który już w chwili obecnej posiada moduł „Twoje sprawy”, który po jego rozbudowie i dodaniu np. wyszukiwarki spraw mógłby służyć jako system zapewniający stronom dostęp do akt toczących się w ich sprawach postępowań.

Mając na uwadze powyższe, wnosimy jak w *petitum*.
